

DE WATERSLAG – H. Thijs – 1912

Bijchrift van de redactie, in 'De Belgische Waterslager' mei 1938.

Henri Rosseau

Bijgaand artikel vonden we in «Het Belgisch Kanariesport», 7de jaargang nr. 11, 11 Juni 1912, bijvoegsel van «De Kanarie», drukker dhr. P. G, Repko Velp, Nederland.

«De Kanarie» was het orgaan van de Noord- en Zuid-Nederlandse Liefhebbers en Kwekers van Zang-, Figuur- en Kleurkanaries. De redacteur was wijlen de Heer W. Van Boekeren te Brummen.

«Het Belgisch Kanariesport» was dus een bijvoegsel van «De Kanarie», waarin wij over 4 bladzijden mochten beschikken. Dit blad was het tweede orgaan dat de Belgische Federatie uitgaf. Het eerste was genaamd «De Toekomst». Het blad stond onder de redactie van wijlen B. Peleman en dhr. Henri Thijs fungeerde als vaste medewerker.

De Waterslag, de hoofdtoer in het lied onzer vogels, welke hun naam aan die toer te danken hebben, is voor velen, zo niet voor alle kwekers van dit kanarieras, van de grootste betekenis en houdt hun grootste bekommernis gaande. Belgische Waterslagers, allen die zich met deze tak van de kanariesport bezighouden, weten maar al te wel, welke waarde deze toer voor onze vogels heeft, beter nog, welke waarde deze slag aan de zang onzer vogels toevoegt. Bij elke vergadering der maatschappij of bondsvergadering, is de waterslag het motief aller gesprekken. Waterslag is de hoofdstrofe van het concerto.

O wee, als hun vogels tijdens de kweektijd al eens over hun waterslag lopen. Dan komt de vrees dat hij in het najaar misschien wel kan verlopen zijn, wanneer de leermeester zijn taak zou moeten vervullen.

Die vrees is begrijpelijk en gegrond. Immers, veel vogels verlopen in de broed- en ruitijd, doordat men ze te veel bij vogels zonder waterslag gelaten heeft. Wie voorzang missen moet, is bijna altijd een verloren man.

Geen waterslag, geen prijs, geen eer, geen naam noch faam in onze sport. Bittere teleurstelling staat de kweker te wachten als zijn voorzanger waterslag mist. Niemand kan met recht beweren waterslagers te bezitten als de vogels geen waterslag brengen. Zeer begrijpelijk dat de kweker er zijn grootste zorg en aandacht aan schenkt.

Waterslag bezitten is echter niet voldoende, ons streven reikt veel hoger, want bovenal is het nog om de schoonste waterslag. Men getroost zich voor de schoonste waterslag vele offers, zowel tijd als geld. Vooral om de klokkende waterslag te bemachtigen ontziet men geen kosten noch moeite. Dit is dan ook de schoonste en aangenaamste toon welke door een kanarie kan gebracht worden.

Wij zeggen, het onderscheid is nog groot en allen zijn niet bij machte hem in zijn volle diepte en sterkte van watergalm voort te brengen. Alle stembanden zijn daarvoor niet geschikt. Allen zingen hem dan toch zo, dat wij er voor in verrukking staan.

Niet alleen dat er verschillende soorten van waterslag zijn, ook de wijze van voorbrengen, hun **diepte en volheid van klankbeeld** verschillen oneindig. Daarbij komt nog de **traagheid waarmee zij die slagen elkaar laten opvolgen**, brengt grote verdienste bij. **Elke galm moet op zich zelf staan en afgemeten van elkaar klinken.**

De beste manier om zich daarvan een denkbeeld te geven, voor deze welke hem niet kennen en die zijn er helaas veel, is een steen in een waterput werpen of laten vallen. Hoe groter de steen, hoe doffer; te lichte steen geeft weer te vlakke slag. Zo kan men zoeken tot de juiste volle klank bereikt is. Daaraan kan men het best het verschil vaststellen.

Hoeveel soorten waterslag zijn er, en in hoeveel verschillende manieren kan hij worden voorgedragen? Op die vraag kan niet met zekerheid geantwoord worden. Wij zijn wel in staat er u enige van op te sommen welke allen aan elkaar verwant zijn; zij verschillen niet alleen van watergalm, ook van voor- en achterletters. De klassering is in enige klassen verdeeld, maar zou dan ook per klas nog onderverdeeld moeten worden.

Klokkende waterslag. Het woord zegt klok, maar vergist u niet, geen klok, want een klok is een bel, men noemt haar klok, omdat het een zware bel is.

Klokkende waterslag is zo genaamd, omdat duidelijk de K en L hoorbaar zijn bij de inzet, dus voor dat de watergalm er uit komt en deze veelal gevolgd wordt door medeklinker K.

Het gemis van de watergalm maakt van de waterslag een bel, alleen wanneer de watergalm in het midden voorkomt is het waterslag. **Het is juist die wonderbare watergalm die de waterslag zo mals en aangenaam maakt. Aldus voorgedragen, hebt u slagende kloek.** Deze is dan weer onder te verdelen, al naar gelang hij vol, dof, diep of hoog gelegen is. **Hoe**

dieper en doorklinkender hij voorkomt, hoe schoner. De naam **slagende kloek** komt hem toe, **omdat hij er forsig uitkomt, als het ware in de ruimte geworpen en afgescheiden van elkaar.**

Golvende kloek is op zichzelf meer een wellende golving van de slagende kloek en begint ofwel met een w ook nog klw; zelden hoort men de sluitletter t; alle klanken zijn als het ware in elkaar gesmolten en vormen een gehoorstrelende kloek. Het is in deze waterslag dat wij de meeste buigingen tegenkomen. Soms gaat het van hoge toonlagen naar diepe malse golvingen en ook wel omgekeerd.

Wonderlijk is het te noemen dat, wanneer een golvende kloek in diepe toonlagen daalt, hij steeds vlugger in tempo valt. Hij is op het einde daarvan zo mals, dat duidelijk het water in dubbele opwellingen uit zijn binnenste naar boven ontspringt.

Deze waterslag brengt de nachtegaal niet. **De nachtegaal brengt u slagende kloek, sterk dóórklinkend met veel metaal vermengd.** Wie hem hoorde, zal met ons moeten bekennen, dat de Belgische Waterslager hem zeer nabij komt.

Bollende waterslag is er meer dan klokkende waterslag. Hij is, denken wij, veel gemakkelijker om brengen. Oningewijden menen dat bollende waterslag afstamt van klokkende waterslag. Dit is verkeerd. Klokkende waterslag begint met k en bollende met b. Als klokkende waterslag aan het verflauwen is, kan zulks gemerkt worden door zijn versnelling in voordracht, maar steeds zal hij met k inzetten, hoe vlak hij ook is.

Bollende waterslag heeft veel minder watergalm, is ook doffer van klankbeeld, blow blow bl, (de watergalm kan toch niet in letters omgezet worden).

Klokkende waterslag die meermaals herhaald wordt, komt nog niet zo veel voor. Bol, integendeel, kan dikwijls in het lied voorkomen, nochtans meer rol dan bollende waterslag.

Er is ook nog bellende klok. Wij willen daarover enigszins uitwijden en ervan zeggen, dat hij geheel in klokkende beweging wordt gebracht. Hij is, naar timbre, aard en beweging zo, dat men, hem eerst vernemende, zou menen een schone bel te horen.

Bij nader toeluisteren echter, is men seffens overtuigd, dat het wel degelijk een waterslag is, en daar de inzetletter k is, kan hij niet anders dan als klokkende waterslag bepaald worden.

Tussen deze en de bollende waterslag in ligt een ietwat nieuwe waterslag.

Nieuw, daar hij zo zelden gehoord wordt, maar die dit jaar op verscheidene concours is waargenomen; wij bedoelen de **holle waterslag**. Hij heeft veel weg van de golvende waterslag doch verschilt ervan in de aanvangsmedeklinker. **Vangt de golvende klok aan met w, de holle klok begint met h, overigens is er geen verschil in waar te nemen.**

Waar vandaan die nieuwe soort waterslag zo ineens gekomen is, kan nog niet met zekerheid vastgesteld worden, en of verder onderzoek ons wel tot de stamvogels, die hem eerst voortbrachten, zal leiden, betwijfelen wij zeer. B. Peleman verzekert hem eerst gehoord te hebben zowat 4 jaar geleden, uit een vogel van M. I. Joosen. Het dier was echter hees en is van die kwaal nooit genezen geworden. Nateelt heeft het beestje nooit gehad. Twee jaren geleden ontdekte hij er weer een andere met holle waterslag, bij lid Mr. Willem Kerinckx, hij kocht de vogel aan en had de voldoening er nateelt van te winnen, nateelt die ook de holle waterslag overerfde.

Ziedaar, waarde lezer, de verschillende soorten van klokkende waterslag die men het meest te horen krijgt. Gaan we nu over tot de bollende waterslag. En vooreerst een vraag. Is bollende waterslag van mindere gehalte en waarde dan klokkende waterslag ? Deze vraag mag gerust bevestigend worden beantwoord. En hij wordt de klokkende waterslag niet onderschat omdat hij niet schoon is, o neen, want er bestaat bollende waterslag die zo gedistingeerd is, dat hij tegen klokkende waterslag kan opwegen.

Sommige zangliefhebbers, en niet van de minsten, beweren dat bollende waterslag zo schoon is als klokkende waterslag en dat hem daarom ook dezelfde waardepunten dienden toegekend te worden. Dit is een gewaagde mening. Er is kloek en kloek, zoals er bol en bol is, om het zo eens even op zijn Antwerps te zeggen. Er is kloek van mindere sonoriteit en bol van heel gewaardeerde kwaliteit. Die twee naast elkander gehoord, zou de keurder soms wel in twijfel verkeren of hij de bol niet boven de kloek zou bewaarden. Trouwens niets belet hem dat, de vrijheid welke hij geniet om die kloek maar + vier of + vijf punten toe te kennen en van een andere kant aan de bol + 5 te geven, stelt hem al in staat om in volle gerustheid van geweten te handelen. Maar we mogen van die uitzondering niet de regel maken. Wij moeten een welberedeneerd algemeen vastgesteld plan volgen en toepassen.

H. Thijs.